

भारतीय निवडणूक प्रक्रिया

QP Code : 71565

(2 Hours)

[Total Marks : 60

(2½ Hours)

[Total Marks : 75

- N. B. :** (1) Students with 60+40 students should attempt any **four** questions.
(2) Students with 75+25 students should attempt **five** question in all.
(3) **Each** question carries **15** marks.

1. Discuss constitutional provisions regarding Election Commission. What are its functions?

OR

1. What are the measures undertaken by the Election Commission to ensure free and fair elections in India?
2. Explain various steps in the conduct of elections. Highlight 61st constitutional Amendment.

OR

2. State need for electoral reforms in India. Explain proposals of electoral reforms by the Election Commission.
3. Explain the Electoral experience of India in First and Sixth (1952 and 1977) general elections.

OR

3. Discuss electoral experience of India in 21st century. (2004, 2009 & 2014).
4. Discuss electoral participation of women in India with respect to their participation as voters and parliamentarians.

OR

4. Explain the concept of 'Vote Bank'. Discuss the participation of minorities in India.
5. Write short notes on any **three** :-
(a) Code of conduct for VIP's during elections.
(b) Representation of People Act, 1951.
(c) General elections in India in 1989.
(d) Obstacles in the electoral 'participation of woman'.
(e) Electoral participation of dalits.

[TURN OVER

निवडणूक आयोग
भारतातील निवडणूक प्रक्रिया 10 गोष्टे 2016

2

QP Code : 71565

(मराठी रूपांतर)

(२ तास)

[एकूण गुण : ६०

(२½ तास)

[एकूण गुण : ७५

- सूचना : (१) ६० + ४० च्या विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) ७५+२५ च्या विद्यार्थ्यांनी पाच प्रश्न सोडवा.
(३) प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.

१. निवडणूक आयोगाच्या संदर्भातील घटनात्मक तरतुदीची चर्चा करा. निवडणूक आयोगाची कार्ये काय आहेत?

किंवा

१. भारतातील निवडणूका स्वतंत्र व न्याय्य व्हाव्यात यासाठी निवडणूक आयोग कोणत्या उपाययोजना अंगिकारते?

२. निवडणूका घेण्यातील विविध टप्पे स्पष्ट करा. ६१ व्या घटना दुरुस्तीवर प्रकाश टाका.

किंवा

२. भारतातील निवडणूक सुधारणांची आवश्यकता सांगा. निवडणूक आयोगाने प्रस्तावित केलेल्या निवडणूक सुधारणा स्पष्ट करा.

३. पहिल्या व सहाव्या (१९५२ व १९७७) सार्वत्रिक निवडणूकातील भारताचा निवडणूक अनुभव स्पष्ट करा.

किंवा

३. २१ व्या शतकातील (२००४, २००९ व २०१४) भारताच्या निवडणूक अनुभवाची चर्चा करा.

४. मतदार व संसदपटू या संदर्भात भारतीय स्त्रियांच्या निवडणूक विषयक सहभागाची चर्चा करा.

किंवा

४. 'कोट बँक' ही संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील अल्पसंख्याकांच्या निवडणूक विषयक सहभागाची चर्चा करा.

[TURN OVER

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीनांवर थोडक्यात टिपा लिहा :-

- (अ) निवडणुकीच्या वेळी अतिमहत्त्वाच्या व्यक्तींसाठी आचारसंहिता
- (ब) लोकप्रतिनिधी कायदा, १९५१
- (क) भारतातील १९८९ च्या सार्वत्रिक निवडणुका
- (ड) स्त्रियांच्या निवडणूक विषयक सहभागातील अडथळे
- (इ) दलितांचा निवडणुकीतील सहभाग

MUPD16355 PDK355 10-11-2016 09:42:52 MUPD16355 PDK355 10-11-2016 09:42:52 MUPD16355 PDK355 10-11-2016 09:42:52 MUPD16355 PDK355 10-11-2016 09:42:52